GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 44. Joi, 26 Februariu (10 Martie). 1887.

Brașovŭ, 25 Februariu 1887.

In reședința faimosului „kulturegylet,“ poreclită „centrulŭ culturei maghiare,“ s'a ținutŭ adunădile mare statŭ despre aceea, că ce sĕ se întémple cu scólele românescĭ din județŭ.

„Pionerii culturei maghiare“ găsescŭ, că scólele române din comitatulŭ Clușului se află într'o *stare barbară*, pentru că în mare parte salele de scólă suntŭ nepodite, au numai sobe de cărămidă și nu de tuciu séu de cahălĭ svediane, și la unele scóle câteva ochiurĭ de ferestră s'au aflatŭ chiar lipite cu hârtiă.

Decă în adevĕrŭ miseria scólelorŭ române este așa de mare, ar crede omulŭ celŭ nepreocupatŭ că „patrioții“, ce pretindŭ că morŭ după cultură se vorŭ fi gânditŭ la o îmbunătățire a situațiunei lorŭ materiale și se vorŭ fi adresatŭ la d lŭ Trefort sĕ le dea banĭ, sĕ-șĭ facă podinĭ, sĕ-șĭ cumpere sobe și sĕ-șĭ taie sticle în ferestrĭ.

Dér „pionerii culturei“ din Clușiu nu așa înțelegŭ chiămarea lorŭ. Nu au fostŭ născuțĭ ei pe acestŭ pămĕntŭ pentru ca sĕ-șĭ bată capulŭ cu progresulŭ scólelorŭ românescĭ. Altă este chiămarea și alte suntŭ scopurile lorŭ. In locŭ de a interveni la guvernŭ în favórea scólelorŭ române ce le susține bietulŭ nostru poporŭ cu marĭ jertfe și cu mare greu, ei cerŭ înființarea de scolĭ de statŭ maghiare și *închiderea scolilorŭ românescĭ*.

Unulŭ din organele de frunte guvernamentale ale „pionerilorŭ culturei maghiare“ din comitatulŭ Clușiului, ne mai putĕndŭ suporta „durerea“, ce i-o causéză pretinsa miseriă a școlelorŭ confesionale române, apeléză la inspectorulŭ de școle ungurescŭ, ca sĕ stăruiască a face finitŭ odată *stărei asiatice* în care se află aceste școle și *sĕ le închidă* séu sĕ le scótă din „scandalósa“ lorŭ situațiune.

Așa-i! Decă poporulŭ românŭ, pe lângă tóte celelalte sarcinĭ publice, muncesce di și nópte ca sĕ-șĭ susțină puținele școle ce le are, cu mijlócele, de carĭ mai póte dispune și decă setea de cultură a Românului îlŭ face sĕ sufere neajunsurile și a unei școle cu sobe de cărămida și cu ochiurĭ de ferestre lipite cu hârtiă, numai se pótă învĕța și elŭ ceva — atuncĭ aceste suntŭ *stărĭ asiatice!*“.

Decă însĕ Ungurii dela putere nu găsescŭ de cuviință a da nicĭ măcarŭ unŭ banŭ din milióne, ce le varsă poporulŭ românŭ în visteria statului, spre a-lŭ ajuta în întreprinderile lui culturale și décă din contribuțiunile poporului nostru sĕ ridică numai scóle maghiare pentru scopurĭ maghiare; décă li se cere de pildă Românilorŭ din Tĕrnava mică sĕ plătéscă pentru scóla de statŭ din Cetatea de baltă 5% după florinulŭ de dare, ér pentru cea din Dicio-St.-Mărtinŭ 1%, mai departe pentru „Kulturegylet“ 2% ș. a. ér pentru scólele lorŭ nu li se dă nicĭ măcarŭ atâta ca sĕ-șĭ cumpere o sobă și sĕ-șĭ pună unŭ ochiu de sticlă la ferestre; décă în locŭ de acésta se amenință scólele lorŭ sĕrace cu închidere — atuncĭ aceste de sigurŭ nu potŭ fi decâtŭ *stărĭ culturale maghiare!*

Dér póte că fóia clușiană ne va pune în vedere, că comitatulŭ Tĕrnavei micĭ, de care vorbimŭ, stă bine și înfloresce cu cultura maghiară pentru care i s'a impusŭ contribuțiă; póte că ne va aduce ca dovadă, că solgăbirĕulŭ din Dicio-Sân-Mărtinŭ, unŭ funcționarŭ inferiorŭ care în alte țĕrĭ duce o viață simplă și modestă, trăiesce aicĭ ca unŭ prințŭ, arangéză marĭ vĕnătorii în pădurile marĭ ale Craifalĕului, dă poruncĭ sĕ se adune țĕranii pentru ca sĕ-ĭ facă góna prin pădurĭ, se mânia ca unŭ suveranŭ, décă aceștia mergŭ mai ânteiu la biserică și nu se supunŭ imediatŭ poruncilorŭ sale, și-i pedepsesce cu asprimea unei căpetenii, ce are sĕ judece peste viață și mórte, dă ordinŭ ca cei renitențĭ sĕ fiă prinșĭ, ferecațĭ cotŭ la cotŭ și tĕrîțĭ inaintea lui, ca nisce criminalĭ și în fine ii condamnă la muncă silnică pe timpŭ nedeterminatŭ.

Aceste, onorabilĭ „patrioțĭ“, suntŭ în adevĕrŭ nisce stărĭ, ce nu le mai întâlnesce adi omulŭ nicĭ măcarŭ în fundulŭ Asiei, ci ar trebui póte sĕ le caute la sĕlbaticii din centrulŭ Africei.

Pe care parte este barbaria asiatică, pe a poporului, care își jertfesce tótă averea spre a-șĭ susține cum póte puținele scóle, ce le are, séu pe partea acelora, carĭ îlŭ esploatéză țar' de milă, îșĭ arógă asupră-ĭ drepturĭ, ce nu le au, îlŭ maltratéză și'lŭ batjocurescŭ și în fine îlŭ mai împiedecă de a se cultiva în limba lui, așa cum cere interesulŭ lui de viață?

Cetéscă „pionerii culturei“ din Clușiu corespondența nóstră de mai josŭ despre cele ce se petrecŭ în comitatulŭ, care a fostŭ făcutŭ cu forța tributarŭ alŭ „Kulturegyletului“ și rĕspundă-ne, cine suntŭ barbarii asiațĭ, carĭ bântue cu nelegiuirile lorŭ acéstă nefericită țéră?

Suferințele Românilorŭ de pe Tĕrnave.

De pe Tĕrnava mică, Februarie 1887

Domnule Redactorŭ! In scóla de statŭ din Cetatea de baltă, din preste 180 copii de tóte patru confesiunile. indatorațĭ a frecventa scola, în anulŭ curentŭ frecventeză numai 42, pentru că casa condusă de inspectorulŭ r mag. pentru învĕțămentŭ e unŭ edificiu micŭ, în care nu încapŭ mai mulțĭ de suma numită; plusulŭ de preste 140 copii — altcum cei mai mulțĭ, carĭ înainte de deschiderea scolei de statŭ, sub provisorii învĕțătorĭ confesionalĭ, au fostŭ învĕțatŭ a ceti și a scrie, ba unii au fostŭ înaintatŭ cu progresulŭ făcutŭ până la catechismŭ etc. — caută se se indestulescă cu instruirea prin preoții lorŭ în religiune și articulii de credință; apoi și în suma de 42 copii (cațĭ încapŭ în casa de scólă) suntŭ numai de aceia, ai cărorŭ părințĭ suntŭ mai cu stare și mai ușorŭ potŭ plăti taxa de matriculare în suma de 2 fl. 25 cr. v. a. Invĕțătorŭ e unŭ flăcău »Szabo Istvan‘, băiatŭ de bună speranță (?) pentru maghiarisare; ev. ref., a învĕțatŭ trei clase în gimnasiu, a practicatŭ trei anĭ și la miliția; va studia — după cum s'a esprimatu — și pedagogia deplinŭ, numai sĕ mai servescă câțiva anĭ și-șĭ va face ceva stare; se póte »ințelege« cu copii de tóte naționalitățile, căcĭ scie bine *ungurescе*. Ilŭ supĕră tare aceea, că lefa i *puțină*, numai 460 fl. v. a., deși e singurŭ, o duce cum vrea, der se mângăia cu aceea, că didactrulŭ de 2 fl. 25 cr. de fiecare copilŭ, încă e menitŭ — după cum se dice — pentru ajutorarea subsistinței învĕțătorului, și așa îi mai póte servi lângă celea 460 fl. v. a., și suma de 80—90 fl. v. a. culesă din tacse de matriculare, plus lemne pentru încăldirea casei scolare gratuitŭ dela „grofulŭ“ din pădurile sale; căcĭ alte spese cu casa scolară până acuma nu s'au ivitŭ.

Unii negândițĭ nu potŭ raționa, că: lângă 5% după florinulŭ de contribuțiune, cum și pentru ce mai plătescŭ de fiăcare copilŭ câte 2 fl. 25 cr. și scóla totŭ portă numele de: scólă poporală de statŭ? Pe de acestia îi lăsămŭ sĕ-șĭ sfărme capetele, și noi arătămŭ că: in 1885—1886 amŭ plătitŭ în folosulŭ scolei centrale de statŭ din Diciosântmărtinŭ 1%, (pentru ridicarea caselorŭ varmeghiei 4%, 5% pentru scola poporală de statŭ din Cetatea de baltă și câte alte repartițiunĭ pentru susținerea taurului și vierului, pentru plătirea notarului, antistiei comunale și a personalului de servitorĭ, cum și a dărei de consumŭ) și esecuțiunĭ pentru contribuțiunĭ. In anulŭ curentŭ vomŭ începe a plăti și în suma celorŭ 10 mii fl. pe séma Kultur egyletului din Clușiu, astea suntŭ așa și avemŭ de unde le plăti, căcĭ câtŭ de bine ne merge sub fericitorii de popóre stăpânĭ! — Ni-sŭ înholbațĭ ochii ca la broscoi, ne mai sarŭ din capŭ!

In 29 Ianuariu s'a luatŭ rațiociniulŭ judelui administrativŭ din cerculŭ Diciosântmărtinŭ pe anulŭ trecutŭ, acela voiosŭ de reușită și pentru distracțiă a proiectatŭ pre diua viitóre 30 Ianuariu, vĕnătórea de sĕlbătăciunĭ in pădurile Craifalăului, aceea cu bucuriă a fostŭ primită de capulŭ comitatului și atâțĭ satelițĭ; încă în sera acelei dile poporulŭ din Șionfalău și Craifalăŭ din casă în casă a fostŭ insciințatŭ, că în diua următóre sĕ iesă gata de hăităitŭ în pădurile Craifălăului; din 200 de hăitașĭ mânațĭ, au eșitŭ numai 140, căcĭ ceialalțĭ, vĕdendŭ că timpulŭ a înaintatŭ și domnii n'au mai sositŭ, au mersŭ la biserică fiindŭ Duminecă și chiar timpulŭ de rugăciune. „Măria sa“ solgăbirĕulŭ s'a mâniatŭ focŭ vĕdendŭ câțĭ absenteză; a trimesŭ gendarmii cu poruncă că, decă nu vorŭ ave lanțurĭ și funii, sĕ cumpere sfóră din boltă până la prețŭ de 2 fl. v. a., și pre toțĭ 60 de absențĭ *sĕ-i ducă legațĭ la densulŭ în Diciosântmărtinŭ*; *44 de țĕranĭ* — căcĭ ceialalțĭ prindĕndŭ de veste, o luaseră la sănĕtósa — *au fostŭ prinșĭ, plesnițĭ și înboldițĭ, apoi ferecațĭ cotŭ la cotŭ și târîțĭ în Diciosântmărtinŭ, unde solgăbirĕulŭ — după ce au fostŭ înjurațĭ din înaltulŭ ceriului până în vĕzduhulŭ pămĕntului — i-a datŭ pe mâna lui Miklos* (haiduculŭ), *a gendarmilorŭ, și i-au închisŭ pre 48 óre, fără straiță și merinde; apoi i-a datŭ în séma pârcălabului, și îndată au fostŭ împărțițĭ pe la toțĭ ciocotonii* (oficialii) *de le au tăiatŭ lemne, au curățitŭ staulele și au căratŭ apă.* Mai trebue comentarŭ la asemenea miserii și suferințe?

Am auditŭ că în Diciosântmărtinŭ la 22 Ianuarie a. c. inteligința și oficialii maghiarĭ de acolo au datŭ — în sala comitatului — unŭ concertŭ cu danțŭ, pre séma kulturegyletului din Clușiu, la care se dice că a participatŭ și unŭ Românŭ (amploiatŭ). Despre acelŭ concertŭ nu sciu positivŭ vorbi nimica, căcĭ noi, de pre sate, nu putemŭ sci multe dela orașe, apoi ai noștri de pe acolo astfelŭ de incidente neaflându-le demne de interesŭ publicŭ românescŭ, îșĭ ținŭ gura și tacŭ omenesce.

Unŭ țĕranŭ pățitŭ.

Rĕscóla militară în Bulgaria.

Din Berlinŭ se telegrafiază, că *Germania* n'ar fi întrevenitŭ nicĭ într'unŭ chipŭ în favórea rebelilorŭ. Pressa berlinesă apróbă esecutarea rebelilorŭ.

Din *Sofia* primesce parisianulŭ „Temps“ următorulŭ raportŭ fórte pipĕratŭ: „In Sofia domnesce spaimă și gróză; milițienii au fostŭ desarmațĭ. Se dice că persónele cele mai vĕdute suntŭ închise și bătute cu cnuta (?); între cei ce au fostŭ mai multŭ maltratațĭ se află *Karavelov*, care trage de mórte. Cincidecĭ de persóne suspițiunate suntŭ aruncate în temniță. Șépte oficerĭ au muritŭ de bătăĭ, cei arestațĭ n'au ce mânca. „Așa“, dice rusomanulŭ raportorŭ alu fóiei parisiane, „așa susține regența ordinea în Bulgaria,... acésta este o provocare directă a Rusiei. Regența, care crede că Rusia nu va interveni, vrea sĕ proclame independența absolută a Bulgariei“. — Totŭ asemenĭ raporturĭ primiră și alte foi francese, în carĭ situațiunea din Bulgaria este descrisă ca deplorabilă, deși rĕscóla a fostŭ suprimată.

„Agenția Havas“ anunță de altă parte din *Sofia*, că 19 dintre cei arestațĭ au fostŭ pușĭ în 7 l. c. pe piciorŭ liberŭ, doi pentru cauțiune. Fostulŭ ministru Sarafov și ginerile lui Zankov, Luscanov, au fostŭ asemenea liberațĭ. In urma plângerei fostului ministru de rĕsboiu Nikiforov, care s'a fostŭ jeluitŭ către consululŭ francesŭ, că a fostŭ maltratatŭ în arestŭ, ministrulŭ a ordonatŭ o cercetare specială.

Aceeașĭ agenție anunță, că în Rusciucŭ s'au sĕvĕrșitŭ cu totulŭ esecuțiunĭ de mórte în contra a 13 persóne. In Sofia au fostŭ arestate cu totulŭ 24, în Burgas 8 persóne. Arestărĭ s'au făcutŭ și în Filipopolŭ, unde au fostŭ destituițĭ mai mulțĭ oficerĭ. Miliția din Sofia, care le părŭ suspițiósă, a fostŭ desarmată. Cei arestațĭ au fost maltratațĭ.

Ministrulŭ președinte bulgarŭ *Radoslavov* primesce mereu gratulațiunĭ și manifestărĭ de încredere din provincia pentru atitudinea energică a guvernului bulgarŭ.

*

In cercurile guvernamentale din *Londra* domnesce cu privire la rĕscóla din Bulgaria următórea părere: Rusia, se dice, a refusatŭ d'a ocupa Bulgaria pe unŭ timpŭ óre-care, sub anumite garanții, ce le cere Austro-Ungaria și Germania. Rĕscóla din Silistra și Rusciucŭ deșteptă temerĭ, că Rusia are intențiunea a crea în Bulgaria o asemenea stare de lucrurĭ, ca ocupațiunea ruséscă sĕ apară ca singurulŭ mijlocŭ spre a împiedeca anarchia în Bulgaria. Diplomații rușĭ asigură, că Rusia în urma celorŭ petrecute va trebuĭ în curĕndŭ sĕ intervină activŭ în Bulgaria.

Organulŭ lui Bismarck „*Norddeutsche allg. Ztg*“ scrie: In timpŭ ce regența bulgară judecă

aspru pe rebelĭ, se anunță din Viena, că puterile de câteva ḑile suntŭ de acordŭ, sĕ provóce regența, ca sĕ convóce *Sobrania bulgară.* Regența va avé apoi sĕ depună mandatulŭ sĕu în mânile Sobraniei, accentuândŭ, că până acum ordinea a fostŭ susținută, dér spre a procura țĕrei liniște, ea recomandă alegerea unui nou *guvernŭ mixtŭ* (adecă unŭ guvernŭ compusŭ din independențĭ și Zankoviștĭ). Sobrania ar avé apoi a chiăma la guvernŭ câțĭva *ómenĭ de încredere rușĭ*, nu însĕ la postulŭ de ministru de rĕsboiu, și noulŭ guvernŭ apoi sĕ facă nouĕle alegerĭ. — Cu modalitatea acésta anevoiă credemŭ, că vorŭ fi mulțămițĭ Bulgarii.

Execuția reciprocă a sentințelorŭ judecătoresci în Ungaria și România.

Printr'o ordinațiune a ministerului de justiție către judecătoriile de ânteia instanță și către camerile de advocațĭ se face cunoscutŭ, că sentințe d'ale judecătoriilorŭ unguresci în afacerĭ civile, comerciale, marine și cambiale se esecută în România numai în casŭ când intervine ministrulŭ de justiție r. românŭ, precum și de altă parte sentințe judecătorescĭ române se esecută în Ungaria numai atuncĭ, când ajungŭ la respectivele judecătorii unguresci prin intervenirea ministerului de justiție r. ungurescŭ. Mai departe se facŭ atente camerile de advocațĭ, că zace în interesulŭ partidelorŭ care facŭ execuțiunile, sĕ angageze în România unŭ împuternicitŭ, care nu trebue sĕ fiă elŭ însușĭ advocatŭ, dér trebue sĕ aibă împuternicirea, spre a puté elŭ angagia unŭ advocatŭ, și în totŭ casulŭ are sĕ apară înaintea judecătoriei pentru a efectui execuțiunea. In fine se mai atrage atențiunea, că documentulŭ originalŭ (obligațiune, cambiu, contractŭ etc.), pe care s'a întemeiatŭ sentința judecătorescă, are sĕ se pună necondiționatŭ la disposițiune împuternicitului, deorece din împrejurarea, că acestŭ documentŭ nu se póte arăta îndată la pertractarea pretențiunei, de obiceiu se nascŭ procese laterale (secundare) și alte turburărĭ ale procedurei.

SCIRILE ḐILEI.

Unŭ corespondentŭ alŭ lui »Ellenzék« se plânge contra inspectorului scolarŭ din comitatulŭ *Hunedórei*, pentru că acesta a conferitŭ unui Românŭ stațiunea vacantă de învĕțătorŭ la scóla elementară din Zajkány. Deși despre acestŭ învĕțătorŭ nu se póte ḑice că ar fi comisŭ nicĭ unŭ faptŭ nepatrioticŭ, dér — adauge corespondentulŭ ungurescŭ — fiindŭ că fiă-care omŭ trage jarulŭ la óla lui, prea ușorŭ se póte întêmpla, ca învĕțătorulŭ din cestiune sĕ dea elevilorŭ sĕi unŭ astfelŭ de spiritŭ, încâtŭ acestora sĕ nu li se mai pótă insușĭ sentimentulŭ patrioticŭ. Corespondentulŭ »patriotŭ« mai adauge, că Românii din părțile acele s'au abținutŭ în modŭ demonstrativŭ de a lua parte la unŭ balŭ, ce l'a aragiatŭ tinerimea maghiară din Hațegŭ și jurŭ, la 19 Februarie, în favorulŭ „Kulturegylet«-ului.—Onóre Românilorŭ din acele părțĭ! Trebue sĕ 'nțelegă „patrioții“ jidano-maghiarĭ, că Românulŭ Românŭ vrea sĕ rĕmână.

—x—

Corŭ nou de plugarĭ s'a înființatŭ în comuna *Chinezu* sub conducerea și în urma stăruințelorŭ venerabilului părinte Alexandru *Crăciunescu.* Acestŭ corŭ a cântatŭ pentru prima dată sânta liturgiă Duminecă în 15 Februariu sub conducerea d-lui învĕțătorŭ Petru Baranu.

—x—

Asentarea în comitatulŭ *Mureșŭ-Turda* s'a începutŭ la 1 Martie. Din 628 tinerĭ numai 84 s'au aflatŭ apțĭ pentru serviciulŭ militarŭ, așa că din cifra recerută lipsescŭ încă 20. Din asta causă e forte probabilŭ că în anulŭ viitorŭ va fi chemată și acolo la asentare classa a patra de etate.

—x—

Unŭ óre-care Horvath Laszlo constată în „Kolozsvár“ lipsa de preoțĭ și bisericĭ unguresci, pe carĭ le află de neapĕrată trebuință pentru a sigura pe Maghiari contra pericolului „valahisărei“. In causa acésta Horvath îndemnă pe connaționalii sĕi »patrioțĭ“ sĕ ia esemplu dela Românĭ, căcĭ aceștia orĭ cum, dér își dau silința și nu este comună românéscă, fiă ea oricâtŭ de ticălósă, care sĕ nu-șĭ aibă biserica și preotulŭ sĕu românescŭ. — Incepŭ căldurile.

—x—

Nou numitulŭ ambasadorŭ austro ungarŭ pe lângă curtea română, contele *Goluchovski*, va pleca la sfêrșitulŭ sĕptĕmânei acesteia dela Lemberg la postulŭ sĕu din Bucurescĭ.

—x—

Inspectorulŭ de scole din comitatulŭ *Clușiului* a cercetatŭ ḑilele acestea scola poporală ortodoxŭ-israelită din Clușiu. A rĕmasŭ forte satisfăcutŭ, și prin câteva rêndurĭ scrise în ḑiarulŭ scolei șĭ-a esprimatŭ recunoscința față cu spiritulŭ »patrioticŭ“ și sistemulŭ potrivitŭ ce se practică în instruirea elevilorŭ. — Mai e vorbă!

—x—

Din causa *bólei egiptene de ochĭ* ce bântue în *Alunenĭ*, comitatulŭ Clușiului s'a închisŭ scola. Pe lângă scolarĭ, sufere și învĕțătorulŭ de trahomă.

—x—

Cu multă sumețiă raporteză ḑiarele unguresci despre unŭ faptŭ de „eroismŭ patrioticŭ“, întêmplatŭ într'o cârciumă din *Sepsi St. Georgiu.* Unŭ țĕranŭ românŭ cu numele Vancea—scrie „Sz. N.“,—amețitŭ de puterea vinului, a strigatŭ: „Trăéscă Țarulŭ muscălescŭ!« Pentru acéstă neiertată „crimă“ țĕranulŭ român primi o palmă dela vecinulŭ sĕu.—Nu scimŭ în cât este adevĕrată acéstă faimă, ḑiarele unguresci însĕ o reproducŭ cu mare plăcere și póte că vorŭ cere ca acéstă ḑi sĕ se trécă între ḑilele de sĕrbătorĭ „eroice“.

—x—

In fabricele lui *Krupp* din Prusia domnesce actualmente o activitate febrilă pentru armata germană — »Kreuzzeitung“ anunță, că construcțiunile de barace militare în Toul și Nancy suntŭ aprope terminate.

—x—

Comisionarulŭ *Zvetkov*, care a fostŭ împușcatŭ pentru participare la revolta din Rusciucŭ în urma sentinței tribunalului de rĕsboiu, era șefulŭ halei de mărfurĭ de Brașovŭ în Rusciucŭ. Directorulŭ biuroului mijlocitorŭ de mărfurĭ de aci, George Miller, a plecatŭ adĭ la Rusciucŭ ca sĕ pună în ordine afacerea.

Vechile mănăstirĭ românesci în Bucovina.

Cetimŭ în „Revista Politică“ din Suceava:

Inaltŭ prea Sfinția Sa Mitropolitulŭ Dr.-Silvestru Morariu, inspectândŭ archidiecesa sa în anii 1881—1885, s'a încredințatŭ despre multe neajunsurĭ privitore la locașurile dumnedeescĭ, și a făcutŭ în anulŭ 1886 luna Ianuariu unŭ raportŭ detailatŭ, pe care la înaintatŭ locurilorŭ competente.

In raportulŭ amintitŭ, Inaltŭ prea Sfinția Sa Metropolitulŭ a făcutŭ propunerĭ motivate și detailate privitore la întreținerea pe spesele fondului gr. or. alŭ Bucovinei a vechilorŭ mănăstirĭ din Vatra Moldoviței, Mănăstirea Homorului, Voronețulŭ, Solca și Horecea. Ministrulŭ de culte a rĕspunsŭ la aceste propunerĭ, cumcă mănăstirile numite au numai puțină valóre architectonică, și prin urmare nu s'ar puté justifica întreținerea și adaptarea lorŭ pe spesele numitului fondŭ.

Nouĕ ne este cunoscutŭ, cumcă tóte aceste mănăstirĭ au unŭ deosebitŭ prețŭ atâtŭ în privința architecturei câtŭ și mai cu sémă cu privire la pictura *al fresco*, apoi ca obiecte antice și istorice ar merita tótă îngrijirea, nu numai pe spesele fondului nostru, dér chiar pe spesele statului, precum se face acésta în provinciile germâne ale imperiului nostru, unde statulŭ cheltuesce o sumă însemnată pentru susținerea unorŭ monumente istorice, care au mai puțină valóre istorică decâtŭ numitele mănăstirĭ. Pe lângă acésta scimŭ, că fondulŭ religionarŭ, conformŭ uricului de fundațiune, are a se întrebuința pentru scopurĭ bisericescĭ și scolare ale credincioșilorŭ gr. or. din Bucovina. De ce dér guvernulŭ se opune sistematicŭ, când este vorba de susținerea monumentelorŭ nóstre bisericescĭ pe spesele fondului, care este creatŭ tocmai pentru astfelŭ de scopurĭ. ér de altă parte cheltuesce cu miile pentru alte scopurĭ care suntŭ cu totulŭ străine destinațiunei fondului. precum este de pildă spitalulŭ din districtulŭ Câmpulungului, pentru care s'a încuviințatŭ din fondŭ suma de 3000 fl.? Óre și spitalulŭ acesta este scopŭ bisericescŭ seu scolarŭ? Nu suntemŭ în contra destinării sumei numite pentru acestŭ spitalŭ, fiindŭ spre binele poporațiunei, dér atuncia suntemŭ îndreptățițĭ a pretinde ca monumentele nóstre istorice, bisericile și mănăstirile nóstre antice sĕ nu rĕmâe de isbeliște și de rîsŭ, ci sĕ se susție și ele pe spesele fondului. Statulŭ și așa nu cheltuesce unŭ banŭ pentru aceste locașurĭ; de ce sĕ nu permită măcar fondului ca sĕ grijéscă de ele, fondulŭ fiindŭ menitŭ anume pentru acésta.

Salnicŭ, 2 Februariu 1887.

Domnule Redactorŭ! Una din cele mai marĭ piedecĭ ce stă în calea progresului popórelorŭ, care pórtă economia, a fostŭ și este lipsa de comunicațiune seu mijlócele de totŭ primitive.

Ținutulŭ Sĕlagiului, însemnatŭ pentru multele pădurĭ, carĭ ilŭ traverséză, precum și pentru însemnatele sale producte de bucate și vinŭ, până acum doi-trei anĭ era aprópe cu desĕvêrșire lipsitŭ de căi de comunicațiune, înțelegŭ căi așternute cu pietră. Afară de șoséua ce duce dela Lona pre la Dobêca către Ciucea, altă liniă de comunicațiune nu aveamŭ și greu o duceamŭ mai vêrtosŭ în timpŭ de tómnă și primăveră, când ploile muiau drumurile vicinalĭ și cele campestre. Astăḑĭ guvernanții noștri s'au „înduratŭ“ a dărui — veḑĭ bine totŭ cu banĭ de ai noștri — și Sĕlagiulŭ cu câte-va căi de comunicațiune: dela Deșiu la Olpretŭ, Jibău, Zĕlău până în estremulŭ Selagiului ramificându-se icĭ colea prin căi vicinale bine îngrijite. Se face și o cale ferată, carea va lega deocamdată Careii-marĭ cu Zelăulŭ. Lucrarea la acéstă cale ferată s'a începutŭ deja de câte-va sĕptĕmânĭ. Dér jarulŭ totŭ la óla lorŭ ilŭ tragŭ. Cu deosebire contele Alesandru Karoly, carele posede pădurĭ întinse la Cheja profiteză multŭ din construirea acestei linii ferate, căcĭ cele mai marĭ liferărĭ de materialŭ de lemnŭ se facŭ din pădurile lui. Pre puținŭ profită și bietulŭ poporŭ românŭ selăgianŭ căpĕtândŭ de lucru la acéstă cale ferată, ér privații și comunitățĭ politice și bisericescĭ, carĭ posedŭ pădurĭ, vêndŭ câte puține lemne pre séma căilei ferate.

Guvernulŭ a îngrijitŭ ca și acéstă cale ferată sĕ se facă acum, când poporulŭ selăgianŭ e sĕrăcitŭ în cea mai mare parte cu totulŭ. Intre causele ce au contribuitŭ la decăderea materială a Sĕlăgienilorŭ putemŭ pune și lipsa de comunicațiune, pentru că în anii mă-

---

FOILETONU.

Poesii poporale,

culese de

Demetriu Moldovanŭ învĕțătorŭ in

Șierbenĭ.

Pe dealu cu liliunŭ
Pasce murgu lui Iuonŭ,
Murgu pasce'npedecatŭ
Iuonŭ merge supĕratŭ
La școlă la Belgăradŭ.
— Hai Iuoane dela școlă
Că toțĭ ficiorii se'nsóră,
Și fetele se mărită
Tu rĕmâi rujă'nvĕlită.
Frundă verde foiă lată,
Nu stă lumea dintr'o fată
Nicĭ din tine, tu surată.
Căcĭ ficioru grădinarŭ
Când se bagă în grădină,
Tóte florile-i se'nchină.
Elŭ se uită și totŭ tace,
Apoi rupe care-i place.
— Frunḑă verde de bobuțŭ
Fata'napoi i-o rĕspunsŭ:
Nu stă lumea 'ntr'unŭ drăguțŭ,
— Ba stă ḑĕu decă-i mândruțŭ.

***

Alunicŭ, alunică,
Primăvéra-i nóptea mică,
Nu-i vreme de ibovnică.
Până'n luna lui Brumarĭ
C'atuncia-sŭ nopțile marĭ,
Șeḑĭ cu mândra câtŭ îțĭ place
Și ḑiuă nu se mai face.

***

Tu te ducĭ bade sĕrace
Io cu doru tĕu ce-oiu face?
Că-sŭ copilă tinere
Dorulŭ tĕu nu-lŭ potŭ ținé,
Și-sŭ copilă desmierdată
Io cu dorŭ nu-sŭ învĕțată.
— Draga mea, sufletulŭ meu
Ce-i face cu doru meu?
— Da l'oiu sĕmĕna'n liveḑĭ
Sĕ se facă mere verḑĭ,
Și l'oiu pune'n sînŭ la tine
Sĕ-țĭ trécă de dorŭ de mine.

***

Câte păsĕrele'n codru
Tóte mĭ-au cântatŭ la modru,
Numai tâlharulŭ de cucŭ
Mĭ-a cântatŭ ca sĕ mĕ ducŭ.
Nu-mĭ pare rĕu, că mĕ ducŭ
Că mĭ pare rĕu după plugŭ,
După plugŭ și după fiere
După carulŭ cu prisnele,
După mândra cu inele.

***

Las' sĕ vaḑă orĭ și care,
Cu sĕracŭ, cu gazdă mare,
Cătana ce plată are
Pe cincĭ ḑile trei pițule.*)
Cincĭ crucerĭ pe ață negră,
Trei crucerĭ pe streifă albă,
Cincĭ crucerĭ îi dau pe vicsŭ
Cincĭ pe cue la cipicĭ.
Cincĭ cruceri'sŭ pe unsóre
Cincĭ crucerĭ la spălătore.
Frunḑă verde de alțarĭ
Mĭ-au mai rĕmasŭ doi creițarĭ,
Sĕ-mĭ iéu și io o țigară
Sĕ iesŭ la spațirŭ afară,
Cu mândra de subsuoră.
Țigara nu o-am gătatŭ
Neamțulŭ poruncă mĭ a datŭ.

***

Mĕi bădiță pénă verde
Rĕu mĕ temŭ că io te-oiu perde,
Că te-am mai perdutŭ odată
Și te-am cătatŭ lumea totă,
Te-am găsitŭ la bolta scrisă
Unde ținŭ dragostea'nchisă,
M'am rugatŭ boltașiului,
Sĕ îmĭ dea cheițele,
Sĕ deschidŭ bolțițele
Sĕ-mĭ mai vĕdŭ dragostele.

***

Slobodḑĭ Dómne focŭ și pară
Unde-a fostŭ bădiț'aseră,
Că io multŭ l'am așteptatŭ
Cu cină și cu lumină,
Și cu dorŭ dela inimă:
Déc'am vĕḑutŭ că nu vine
Pusei doru'n căpătâi,
Cu dragostea mĕ'nvĕlii
Dómne bin' mĕ hodinii.

***

Mândra cu ochĭ mohorîțĭ
Totŭ în gură s'o sĕruțĭ
Și la ochĭ sĕ nu te uițĭ,
Că la ochĭ de te-i uita
Șepte bóle te-or lua,
Șépte bóle șĭ-o lingóre
Șĭ-o părechiă de frigurĭ
Mestecate cu junghiurĭ.

***

Vai mândruță bin' te porțĭ
Că pe tin' te iubescŭ toțĭ,
De te-ai purta Sâmbăta
Cum te porțĭ Dumineca,
Dómne bine țĭ-ar mai sta,
De te-ai purta'n ceste ḑile
Cum te porțĭ acum cu mine,
Mândră câtŭ țĭ-ar sta de bine!
Dér săraca mândra mea
Dumineca-i măghieranŭ,
Lunea-i flóre de bostanŭ,
Dumineca-i trandafirŭ
Lunea lobodă și scirŭ.

*) Trei ḑecerĭ, firfiricĭ.

noşi de bucate şi vinŭ, aceste producte interne neavêndŭ exportŭ, se vindeau pe preţŭ de totŭ scădutŭ; aşa de esemplu 1 feriă vechiă de vinŭ nou cu 20—50 cruceri, ceea ce esistândŭ căi de comunicaţiune nu s'ar fi întêmplatŭ, căcĭ producentulŭ ar fi căutatŭ a'şĭ scote productulŭ la o piaţă, unde sĕ capete preţŭ mai bunŭ.

Vitregitatea cu care a fostŭ tractatŭ acestŭ ţinutŭ frumosŭ din partea guvernanţilorŭ a adusŭ cu sine perderea echilibrului intre venite şi sarcinele publice, de aci atâta restanţă de dare in acestŭ comitatŭ, incâtŭ ministrulŭ de finanţe s'a vĕdutŭ necesitatŭ a face relaxare de 50% din restanţa de dare datorită dela anulŭ 1883 inainte.

Numai de s'ar sci folosi — şi de n'ar fi pré târdiu — poporulŭ selagianŭ, carele în maioritate absolută este românescŭ de s'ar sci folosi dicŭ, acestŭ poporŭ multŭ incercatŭ, de avantagiele aceste, căi de comunicaţiune, şi sĕ nu lase aceste avantagie în mânile jidanilorŭ. Şi aci este datorinţa conducĕtorilorŭ poporului, a preoţilorŭ şi învĕţătorilorŭ în prima linia, şi apoi a inteligenţilorŭ laicĭ de a deştepta poporulŭ de ce preţŭ este calea ferată, că aceea nu are însemnătate numai intru atâta, că mai repede şi mai uşorŭ putemŭ călĕtori unde ne place, la rude, amicĭ, la întrunirĭ de petrecere etc., ci aceea ne pune in legătură cu lumea mare, pe ea ne putemŭ transporta productele in locurĭ unde se plătescŭ mai bine, că chiar valórea pământului, a pădurilorŭ cu facerea acestei căi se ridică. Aceea ne pune in prospectŭ, că décă vomŭ cultiva cu totŭ dinadinsulŭ pomăritulŭ, de aci înainte nu vomŭ fi siliţĭ a vinde productulŭ brutŭ cum eramŭ până aci necesitaţĭ, ci pómele prelucrându-le, le vomŭ pute esporta dobêndindŭ preţurĭ indecite.

Dela conducĕtorii poporului selăgianŭ aşteptămŭ ca sĕ-lŭ înveţe şi deştepte, sĕ îmbrăţoşede meseriile, căcĭ prin deschiderea acestei căi de comunicaţiune, sĕ deschide şi meseriilorŭ unŭ mai largŭ viitorŭ, şi mai pre susŭ de tóte sĕ-lŭ îndemne a îmbrăţişa comerciulŭ căcĭ acesta este carele aduce bunăstare atâtŭ individilorŭ şi familielorŭ, câtŭ şi naţiunilorŭ.

Şi conducĕtorii poporului selagianŭ îşĭ vorŭ împlini datoria, despre acesta suntemŭ sigurĭ. Atâtŭ clerulŭ, câtŭ şi învĕţătorimea şi inteligenţa laică din Selagiu au datŭ destule probe, câtŭ de tare iubescŭ poporulŭ pre care-lŭ conducŭ, înfiinţândŭ pentru cultivarea lui deosebite reuniunĭ, şi mai pre urmă »Silvania,«, banca naţională de împrumutŭ care are sĕ aducă multŭ folosŭ poporului selagianŭ. Aceştĭ conducĕtorĭ nu vorŭ lipsi nicĭ acum dela postulŭ lorŭ. *Ausonia.*

Braşovŭ, în 22 Februarie 1887.

Mulţămită publică. Cu ocasiunea arangiării producţiunii Românilorŭ din Braşovu-vechiu dela 31 Ian. (12 Februariu) a. c. furămŭ măguliţĭ cu o întêmpinare neaşteptată din partea Onoratului publicŭ din locŭ, atâtŭ în ce privesce participarea la producţiune, câtŭ şi în ce privesce sprijinirea materială. Acésta ne servesce de unŭ stimulŭ nestrămutatŭ alŭ prea neinsemnatelorŭ nóstre stăruinţe pentru viitorŭ.

Numĕroşii participătorĭ ai numitei producţiunĭ au însufleţitŭ tinerimea nóstră poporală la nouĕ şi mai marĭ îndeletnicirĭ pe têrêmulŭ culturalŭ pe de-o parte, ér pe de altă parte au delăturatŭ multe neajunsurĭ ale copiilorŭ sĕracĭ prin marinimósele D lorŭ contribuirĭ.

Ne simţimŭ decĭ prea mulţămitorĭ şi recunoscĕtorĭ faţă de numiţii marinimoşĭ pentru acestŭ duplu sprijinŭ şi-i rugămŭ a primi din parte-ne şi pe acéstă cale cele mai căldurose mulţămirĭ.

P. T. Domnĭ, carĭ au făcutŭ contribuirĭ peste preţulŭ întrării suntŭ următorii: Ioanŭ Branŭ de Lemeni 2 fl., P. Zănescu 3 fl., N. N. 2 fl. 50 cr., G. Perşinarŭ parochŭ 1 fl., I. Dobreanu profesorŭ 1 fl., Alex. Irimie neguţ. 1 fl. N. Oancea invĕţ. 1 fl., I. Bărbatŭ neguţ. 1 fl, L. Maximilianŭ comis. 50 cr., G Chelarŭ prof. 50 cr., S. Moldovanŭ prof. 50 cr., I. Boambănŭ 50 cr., V. Antoniu pantofarŭ 50 cr., I. Panţu prof. 50 cr., I. Lengerŭ adv. 50 cr., G. B. Poppŭ comers. 50 cr., V. Meşotă 30 cr.

Venitulŭ acestei producţiunĭ a fostŭ preste totŭ 117 fl. 20 cr., ér spesele 65 fl. 10 cr. prin urmare a rĕmasŭ unŭ venitŭ curatŭ în sumă de 52 fl. 10 cr. v. a.

Comitetulŭ.

Ultime scirĭ

Moscova, 8 Martie. — „Gazeta de Moscova" dice că mórtea victimilorŭ bulgare va da nascere la evenimente nouĕ şi face ca istoria sĕ înainteze cu unŭ pasŭ.

Parisŭ, 8 Martie.— Directorii căilorŭ ferate ruse au primitŭ instrucţiunĭ pecetluite cu ordinulŭ de a nu le deschide decâtŭ în casulŭ unei mobilisărĭ a armatei.

Petersburgu, 8 Martie. — Aicĭ se continuă cu o activitate febrilă a se lucra în vederea complectarii armamentelorŭ. Şefii de gară au primitŭ instrucţiunĭ secrete în vederea unui casŭ de mobilisare.

Parisŭ, 8 Martie. — Diarulŭ „Les Debats" dice, că sfaturile ce le dau Italienilorŭ ómenii de statŭ dela Viena, dela Berlinŭ şi dela Londra suntŭ mai puţinŭ desinteresate decâtŭ cele ce le primescŭ din partea Franciei.

Parisŭ, 8 Martie—Diarulŭ „La République Française" dice, că este puţinŭ probabilŭ ca principele de Bismarck sĕ pue mare basă pe soliditatea alianţei Italo-Germano-Austriacă. Fóia francesă se îndoesce că camera italiană sĕ fiă dispusă a reînoi acéstă alianţă.

Bucuresci, 8 Martie. — Guvernulŭ a expulsatŭ pe căpitanulŭ Bendereff şi alţĭ patru insurgenţĭ bulgarĭ, carĭ toţĭ au plecatŭ în Rusia. Afară d'asta s'a făcutŭ cunoscutŭ şi altorŭ refugiaţĭ bulgarĭ, că aceeaşĭ mĕsură se va lua şi în contra lorŭ décă nu vorŭ părăsi ţéra.

Bucuresci, 8 Martie. — Din Sofia se anunţă că guvernulŭ regenţei e decisŭ a convoca Sobrania şi a 'i expune situaţiunea cerêndŭ a i se prelungi puterile séu a proceda imediatŭ la alegerea unui principe.

DIVERSE.

Cumnatulŭ amoresatŭ. — In Knezŭ, unŭ satŭ din comitatulŭ Timişŭ, se petrecŭ o întêmplare sângerósă. George Muranŭ, unŭ avutŭ economŭ, a cărui nevastă murĭ anulŭ trecutŭ, luă in casă pe drăgălaşa şi tênĕra sa cumnată recunoscută de Ilena Consândéna satului. Ea ii vedea de gospădăriă şi îngrija de cei 3 copii ai sĕi. Relaţia între fată şi cumnatulŭ ei luă cu timpulŭ unŭ caracterŭ intimŭ şi în satŭ se vorbea despre căsătoria lorŭ ca de unŭ lucru sigurŭ. Acésta însĕ nu împiedică câtuşĭ de puţinŭ pe mândrulŭ Paja Markus, unŭ tênĕrŭ şi neinsuratŭ economŭ, a întêmpina pe frumosa Mariţă cu amabilităţile sale, ér când acesta păre a nu fi rĕmasŭ indiferentă pentru simţirile sale, o cercetă de mai multe orĭ în casa lui Muranŭ, mai adesea însĕ în lipsa acestui din urmă, şi aşa de bătătorŭ la ochĭ, încâtŭ în cele din urmă începŭ şi amoresatulŭ cumnatŭ a bănui ceva. Pacinicului Muranŭ se hotărĭ, stândŭ astfelŭ lucrurile, a se logodi în totă forma cu cumnata sa, şi după ce se şi făcuse acésta, se duse elŭ însuşĭ la temutulŭ sĕu rivalŭ spre a'i împărtăşi faptulŭ, rugându-lŭ totdeodată a înceta cu visitele la frumósa Mariţa, deórece nu va pute sĕ sufere mai multŭ turburarea vieţei sale conjugale. Flăcăulŭ îi dădŭ unŭ rĕspunsŭ despreţuitorŭ, luându-lŭ în rîsŭ, ceea ce înfuriă pe Muran atâtŭ de tare, încâtŭ îi trase, o palmă. Acesta luă unŭ cuţitŭ de cuină ce se afla pe masă şi'lŭ împlântă în peptulŭ lui Muran, aşa că acesta espiră după vre-o câteva minute. Omorîtorulŭ se înfăţişă elŭ însuşĭ înaintea tribunalului din Vinga.

Regele Milanŭ autorŭ. — Sub acestŭ titlu a publicatŭ »Zastava" din Neoplanta unŭ foiletonŭ, prin care lovesce aspru in actualulŭ regentŭ alŭ Serbiei. Anulŭ trecutŭ, aşa istorisesce fóia, a publicatŭ direcţiunea teatrului naţionalŭ sêrbescŭ din Belgradŭ unŭ premiu de 100 galbinĭ pentru cea mai bună dramă sêrbéscă. Timpulŭ d'a se cerceta dramele întrate se apropia, când se rĕspîndi faima, ca a presentatŭ cineva o dramă sub titlulŭ „Nemanjie," care întrece pe tóte celelalte drame, şi póte rivalisa cu cele mai eminente scrierĭ ale lui Schakespeare! Sosi diua decisiunei şi scrisorile cu numele concurenţilorŭ fură deschise, însĕ autorulŭ dramei „Nemanjie« nu se numea. Elŭ declară că voesce sĕ rĕmână deocamdată anonimŭ, spre a audi mai ânteiu apreţiarea publicului şi pe urmă „póte că sĕ se descopere.« Drama fù premiată şi representarea ei se va da în 22 Februariu în teatrulŭ naţionalŭ din Belgradŭ. In aceea di e aşa numita serbare a statului, di de amintire a proclamărei Serbiei ca regatŭ. După cum dice „Zastava," regele Milanŭ e autorulŭ acestei drame, adică elŭ a alesŭ materia şi a plănuitŭ şi pusŭ în scenă acţiunea, ér Dr. Vladan Georgievics recunoscutŭ ca poetŭ, a prelucratŭ textulŭ, respective l'a corectatŭ. Tendinţa lucrărei are în vedere a arăta ca oposiţiunea poporului in contra regelui e neînţeléptă şi nedreptă. Intemeiătorul primei dinastii regeştĭ sêrbe a Nemanjilor a avut sĕ lupte cu aprigă şi îndărătnica oposiţiune a poporului sĕu, şi totuşĭ şi-a susţinutŭ politica tare şi nestrămutatŭ în contra aşa numitei vointe a poporului, prin neînfrânta şi înţelepta-i guvernare 'şi-a ajunsŭ ţinta. şi capii partidelorŭ 'şi-au plecatŭ capulŭ cu entusiasmŭ înaintea resultatului vointei de ferŭ a primului rege alŭ Nemanjilorŭ. — Asta e cuprinsulŭ dramei. Oposiţiunea actuală din Serbia crede că acéstă dramă se referă la ea şi o atacă forte aspru, se vorbesce chiar că se vorŭ face demonstrărĭ cu ocasiunea representărei, ca şi cu prima încercare a representărei piesei »Rabagas" la care se iscară încăerărĭ sângerose pe stradă. In modŭ aspru suntŭ cu deosebire atacaţĭ regele Milanŭ şi Dr. Vladan Georgievics în diarele naţionale sêrbescĭ, carĭ aparŭ în Ungaria. Pe regele Milanŭ ilŭ compară cu Nero, care s'a amestecatŭ printre actorĭ, precum actualu rege alŭ Serbiei s'a amestecatŭ printre literaţĭ, spre a'şĭ apĕra politica s'a de guvernare printr'o dramă. In cercurile guvernamentale se respingŭ aceste atacurĭ neîntemeiate şi se aşteptă cu nerăbdare representarea dramei »Nemanjie,« care se va representa în presenţa regelui Milanŭ şi a întregei sale suite. Poliţia ia mĕsurĭ pentru a impedeca scene turburătóre.

Intr'unŭ momentŭ de zăpăcélă. — Doi prietenĭ se oprescŭ pe bulevardŭ şi între altele începŭ convorbirea următóre:

— Inchipuesceţĭ, dice unulŭ din ei, că soţia mea întrebuinţéză o pudră, care pare că este făcută cu zahar... De câte orĭ o sărutŭ, îmĭ pare că mănâncŭ zahar.

— Ai dreptate. Asta am observat'o şi eu.

☛ La numĕrulŭ acesta se adauge unŭ suplementŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

Ce folosŭ am de condeiu
Şi sĕ şedŭ pe canapeiu,
Ce folosŭ de penişóră
Decă n'am o drăguşoră,
Sĕ mĕ ţie 'n brăţişóră
Şi sĕ-mĭ dee gurişóră

***

Mândră dragostele nóstre,
Au rĕmasŭ pustii pe coste,
Erĭ am fostŭ mândră la ele
Am aflatŭ că-sŭ viorele,
Viorele trei-colorĭ
Când le vedĭ mândruţă morĭ.

***

De-ar da Dumnedeu o mórte
Sĕ móră fetele tóte,
Sĕ rĕmână ficiorii
Sĕ sbiere ca taurii.
Und'orŭ vide-o pétră albă
S'alerge şépte odată
Se gândescă că-i o fată.

***

Ciudă-li la ruginóse,
Că mĭ-e drăguţa frumósă,
Fiă-le că déu nu-mĭ pasă,
Bine că-i mândra frumósă,
E albă nesăpunită
Roşiă nerumenită,
Subţirică nu pré grósă
Par'că-i ruja din ferestră.

***

Bade bădişorulŭ meu
Ajungă-te dorulŭ meu
Und' ţi a fi drumulŭ mai greu
Pe şesulŭ Sibiiului
In spatele murgului.
Murgu sĕ se opintéscă
Oblu 'n capŭ sĕ te trântéscă,
Mâna stângă sĕ ţĭ-o frângă
Şi cea dreptă sĕ ţĭ-o rupă,
Sĕ ţii frêulŭ cu dinţii
Sĕ te 'nveţĭ bade-a minţĭ,
Fete a batjocori
Copile-a ciufului.

***

Mĕ uitai din dealŭ în luncă
Sĕ vĕdŭ mândra unde lucră
Şi de-amédŭ unde se culcă
Sĕ mĕ ducŭ sĕ-i facŭ o umbră,
Sĕ n'o ardă sórele
Că-i albă ca Dómnele.

***

Mĕi bădiţă bade mĕi
Când vii tu séra la noi,
Vină bade prin grădină
La uşă i-oiu da slănină,
La căţea i-oiu da făină.
Şi căţéua n'a blesdi
Nicĭ uşa n'a cârţii
Şi-apoi bade ne-omŭ iubi.

***

Mândruţă cu casa 'n colţŭ
Iubesce-mĕ de mĕ poţĭ,
— Iubi-v'a dracu pe toţĭ,
C'oiu iubi pe care 'mĭ place
Că nicĭ Domnii n'au ce'mĭ face,
Că şi Domnii au drăguţă
Véra le portă 'n căruţă,
Şi érna în săniuţă.

***

Frundă verde de trifoiu
M'a cerutŭ unŭ vĕduoi.
Trandafirŭ foiţă verde
N'are maica şépte fete,
Ci m'are numa pe mine
Şi m'a da und'a fi bine.

***

Pingă Mureşŭ, pingă Tisă
Mere o copilă descinsă
Cu murguţu ei de freu
Totŭ prin érbă până'n brêu,
Murgu pasce şi rĕnchiéză,
Mândra dórme şi viséză.
Murgu copita lovesce
Mândra sare, se tredesce.
„Aseră când m'am culcatŭ
Audĭ, bade, ce-am visatŭ:
Am visatŭ că-i ruptă 'n douĕ
Năfrămuţa ta cea nouĕ".
— „Ba năframa mea-i la mine,
Da-i ruptă inima 'n tine,
Ruptă e inima ta,
Şi a ta şĭ-a maică-ta
Că te temĭ că te-oiu lăsa!«

***

Astupă-ţĭ mândră dinţii
C'oiu veni şi te-oiu peţi
După Pascĭ a treia di.
Astupă-ţĭ mândră gura
C'oiu veni şi te-oiu lua
La tómnă de n'a ploua.
De rêndu că eştĭ bĕtrână
Nu-ţĭ potŭ băga nicĭ o vină,
Că vre-o dece d'or mai trece
Or fi patrudecĭ şi dece.

***

Rĕu maică m'ai blăstĕmatŭ
Tocma'n diua de Crăciunŭ
Ca sĕ fiu cătană 'n drumŭ,
Sĕ n'am Pascĭ sĕ n'am Rosale
Făr' sĕ totŭ umblu pe cale,
Puşca-mĭ rupe umĕru
Pătrântaşiu mijlocu
Baioneta totŭ trupu.

***

Nu fi maică supĕrată
C'am eşitŭ dintr'a ta casă,
Că şedŭ în casă de didŭ
Şi mâncŭ la prifondŭ plângêndŭ.

***

Păn' ce-i omulŭ tinerelŭ
Nu mai sci dorulŭ de elŭ,
Décă omu 'nbĕtrânesce
Dorŭ şi jalea ilŭ găsesce.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Martie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	96 40
Rentă de hârtiă 5%	85 10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.00
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 —
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121 10
Renta de hârtiă austriacă	73 29
Renta de arg. austr.	79 60
Renta de aurŭ austr.	108 20
Losurile din 1860	131.75
Actiunile băncei austro-ungare	854 60
Act. băncei de creditŭ ung.	282.70
Act. băncei de creditŭ austr.	274.40
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	6.05
Napoleon-d'orĭ	10.15
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 70
Londra 10 Livres sterlinge	128.74

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 21 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	89—	90—
Renta rom. amort. (5%)	91¾	92¾
» convert. (6%)	83—	84—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	——	——
Credit fonc. rural (7%)	98½	99¼
» „ „ (5%)	82¾	87½
» » urban (7%)	95½	96¼
» » » (6%)	89¼	90¼
» » » (5%)	78—	79—
Banca naţională a Româniel 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	20.50	21.25
Bancnote austriace contra aurŭ.	1.90	2.01

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 9 Martie st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.29	Vênd.	8.32
Argint românesc	»	8.25	»	8.30
Napoleon-d'orĭ	»	10.09	»	10 14
Lire turcescĭ	»	11.44	»	11.48
Imperialĭ	»	10.44	»	10.48
Galbenĭ	»	5 97	»	6.02
Scrisurile fonc. »Albina»	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.1[illegible]	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8.51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişora	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12.0[illegible]	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clusiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.0[illegible]
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenu de pers.	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenu de persóne	Trenu omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezo-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Clusiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1 20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişora	5.12	—	—	—	3 49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	—
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Orele de nopte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenu omnibus	Trenu omnibus	Trenŭ de persone
Teiuşŭ	11.24	—	2 40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4 22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicîca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4.52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenu de persóne	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Berzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicîca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenu de persone	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşeni	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Koniges & Kopony, Zernescĭ

B. Nr. 299 1887.

Publicaţiune.

§-ulŭ 9 alŭ art. de lege XX din anulŭ 1886 pentru gloate conţine următórea disposiţiune:

„Oficerii dela gloate se vorŭ numi dintre cetăţenii statului ungarŭ de cătră ces. şi apost. reg. Maiestate, în urma propunerii ministrului de honvedĭ care îĭ alege deja în timpŭ de pace din anŭ în anŭ.“

Deórece prescripţiunea pentru esecutarea mai susŭ citatului articulŭ de lege s'au şi datŭ afară, se provócă prin acésta acei cetăţenĭ ai statului, carĭ dorescŭ a fi întrebuinţaţi la chiemarea glótelor ca oficerĭ de glóte şi carĭ potŭ îndeplini condiţiunile stabilite în cele ce urmézǎ, sĕ'şi anunţe cererea lorŭ privitóre la acésta **celŭ mai târdiu până la 16 Martie a. c. 12 óre din di** în cancelaria oficiului primăriei şi adecă în fiecare di între **9—12 óre a. m. şi 3—5 óre p. m.**

Conscrierea aspiranţilorŭ la rangulŭ de oficerĭ la gloate, respective prenotarea pentru acésta urmézǎ, cu privire la factorii ce influinţézǎ în modŭ esenţialŭ prima intrare în vigóre a legii asupra gloatelor, **pe calea publicaţiunei de faţă** esepţionalŭ numai în anulŭ curentŭ 1887; pe când în viitorŭ petiţiunile **scutite de timbru**, ce ţintescŭ o astfelŭ de prenotare, împreună cu adnexele lorŭ, vorŭ fi sĕ se triméţă comandelorŭ de cercŭ ale gloatelorŭ, în înţelesulŭ punctului 95 alŭ „prescrierei privitóre la esecutarea legii asupra gloatelorŭ în ţĕrile corónei ungare“, precum şi observându-se disposiţiunile relative la acésta ce se vorŭ emite la timpulŭ sĕu de ministrulŭ honvedilorŭ.

Pentru cei interesaţĭ servéscă următórele spre informaţiune:

1. La prenotare pentru unŭ rangŭ de oficerŭ la gloate potŭ concura, în sensulŭ legii, **peste totŭ** numai acei cetăţenĭ ai statului, carĭ nu aparţinŭ armatei comune (marinei de rĕsboiu) şi reservei întregitóre, nicĭ honvedimei şi gendarmeriei şi nicĭ gardei financiare séu personalului pădurilor statului.

2. Condiţiunea neapĕrată pentru numire o formézǎ, amĕsuratŭ §-lui 5 alŭ prescrierei, sub tóte împrejurările deplina posesiune a onórei cetăţenescĭ şi esercitarea drepturilorŭ cetăţenescĭ.

3. Dela fiecare concurentŭ se pretinde necondiţionatŭ sĕ aibă calificaţiunea necesară pentru postulŭ de oficerŭ de gloate.

De aceea, acei cetăţenĭ ai statului, carĭ peste totŭ n'au primitŭ o instrucţiune militară, potŭ concura pentru obţinerea rangului de oficerŭ de gloate numai în acelŭ casŭ, décă se vorŭ obliga de bună voiă sĕ asculte la cursulŭ pentru aspiranţii de oficerĭ de gloate, despre care se vorbesce amĕrunţitŭ mai josŭ.

4. Cererea de înrolare se póte face pentru infanteria şi cavaleria de gloate. Dela cei carĭ aspiră a intra la cavaleriă se cere însă sĕ scie călări perfectŭ şi sĕ scie umbla cu caii.

5. Dela cetăţenii din Ungaria se pretinde sĕ cunóscă perfectŭ limba maghiară, ér dela cetăţenii Croaţiei-Slavoniei se pretinde cunóscerea perfectă a limbei croate, în vorbire şi scriere.

6. Cererile de înrolare vorŭ fi considerate numai în acea mĕsură, în care va cere necesitatea ca sĕ se întregéscă contingentulŭ de oficerĭ de gloate.

Pe calea concursului potŭ căstiga rangulŭ de oficerĭ de gloate:

A) Dintre foştii soldaţi.

1. Acei **foştĭ oficerĭ şi cadeţĭ (locţiitorĭ de oficerĭ)**, carĭ 'şi-au depusŭ rangulŭ (distincţiunea de cadetŭ) orĭ după împlinirea serviciului orĭ din o altă causă **neconstrîngĕtóre** şi carĭ **nu mai suntŭ supuşĭ îndatorirei de a servi la gloate**, însĕ se anunţă **de bună voiă** la glóte şi dorescŭ a fi prenotaţĭ în rangulŭ ce l'au avutŭ mai 'nainte.

2. Acei **foştĭ oficerĭ şi cadeţĭ (locţiitorĭ de oficerĭ)**, carĭ se află încă în **etatea obligătóre la glóte** şi fără sĕ fi servitŭ la honvedimea ung., au eşitŭ directŭ din armata comună.

Din contră **foştii oficerĭ de honvedĭ şi cadeţĭ (locţiitorĭ de oficerĭ)**, deórece ei şi fără de acésta se conscriu pe temeiul respectivelorŭ prenotărĭ, se ţinŭ în evidenţă şi se şi numescŭ amĕsuratŭ trebuinţei din partea autorităţilorŭ honvedimei, n'au nevoiă sĕ intervină în specialŭ spre a fi prenotaţĭ ca oficerĭ de gloate.

3. Acei foştĭ **subofficerĭ**, fără deosebire décă au fostŭ voluntarĭ pe unŭ anŭ séu nu, **carĭ după împlinirea serviciului obligatoriu au eşitŭ din armată séu dela honvedĭ** şi despre carĭ, pe temeiulŭ însuşirilorŭ lorŭ distinse şi a prestaţiunei lorŭ de mai 'nainte în serviciulŭ militarŭ, se presupune că vorŭ corespunde ca oficerĭ de glóte cerinţelorŭ; despre care lucru de altmintrelea se vorŭ lua informaţiunĭ mai de aprópe dela comanda trupelorŭ lorŭ de mai 'nainte.

B) Aceia carĭ n'au fostŭ soldaţĭ.

1. **Cei de nouĕsprediece anĭ.** Cu privire la aceea, că în sensulŭ legei de glóte şi pe basa punctului 67 alŭ regulamentului pentru glóte, **cei de 19 anĭ** suntŭ a se lua numai în ultima liniă spre întregirea armatei (marinei de rĕsboiu) şi a honvedimei, potŭ cere şi cetăţenii din acéstă clasă de etate sĕ fiă prenotaţĭ pentru oficerĭ de glóte. Ei trebue însă sĕ declare într'unŭ reversŭ ce-lŭ vorŭ da în scrisŭ cu ocasiunea insinuărei lorŭ, că se obligă pe temeiulŭ cererei lorŭ voluntare pentru casulŭ prenotărei şi a eventualei lorŭ numirĭ ca oficerĭ de glóte, ca să servéscă la glóte, în totŭ timpulŭ câtŭ vorŭ fi acestea mobile, **orĭ şi când** şi fără considerare, décă clasa lorŭ de etate a fostŭ conchemată séu nu.

Cu privire la aceştĭ individĭ se **accentueză în deosebĭ**, că întrebuinţarea lorŭ la glóte, facă-se ea în orĭ-ce calitate, nu-i liberézǎ dela împlinirea îndatorirei lorŭ legale de serviţiu militarŭ.

2. **Persónele celelalte supuse îndatoririi de a servi la glóte**, carĭ n'au fostŭ soldaţĭ, prin urmare n'au avutŭ peste totŭ o instrucţiune militară, şi carĭ printr'unŭ caracterŭ distinsŭ, nepătatŭ, şi printr'o atitudine şi sentimentŭ patrioticŭ se bucură de stima generală.

3. Acei cetăţenĭ, carĭ **nu mai suntŭ îndatoraţĭ a face serviţiu la glóte** şi carĭ se insinuă de bună voiă spre a intra la gloate şi suntŭ pentru acésta apţĭ în tóte privinţele.

Datele ce suntŭ a se presenta la concurenţă.

Dela cei ce vorŭ sĕ se înrolez se cere sĕ dea în persónă séu în scrisŭ următórele date:

1. Numele.
2. Anulŭ nascerei.
3. Domiciliulŭ durabilŭ şi apartinenţa locală.
4. Studiele absolvate.
5. Posiţia cetăţenéscă séu profesiunea.
6. Cunoscinţele de limbă.
7. Dorinţa privitóre la împărţirea în infanteria séu cavaleria de gloate.
8. Anunţarea că vorŭ asculta cursulŭ pentru aspiranţii la oficerĭ de gloate, cu arătarea timpului şi a locului de staţiune alŭ honvedilor; (asemenĭ staţiunĭ potŭ sĕ fiă indicate alternativŭ şi mai multe).
9. O dorinţă eventuală cu privire la împărţirea într'unŭ corpŭ de gloate, eventualŭ cu privire la o specială întrebuinţare.

Foştii soldaţĭ mai au sĕ arate.

10. Anulŭ asentărei lorŭ.
11. Rangulŭ ce l'au avutŭ mai în urmă şi, încâtŭ e posibilŭ, sĕ arate şi diua în care li s'a datŭ acestŭ rangŭ.
12. Branşa (specia de arme) în care celŭ ce cere înrolarea a servitŭ în armata comună (marina de rĕsboiu) séu la honvedĭ.
13. Anulŭ eşirei (a obşitului).
14. Bătăliile la carĭ eventualŭ a luatŭ parte; în fine:
15. Foştii oficerĭ şi cadeţĭ (locţiitorii de oficerĭ) au sĕ înainteze cu ocasiunea insinuărei „certificatulŭ lorŭ de eşire“ (obşitulŭ) în originalŭ, séu în copiă vidimată, care documentŭ li-se va reîntórce la timpulŭ sĕu.

Din partea acestora, carĭ au aspiratŭ deja la rangulŭ de oficerĭ de gloate în capitala Budapesta, apoi în unulŭ din oraşele libere regescĭ Aradŭ, Dobriţinŭ, Fiume, Raab, Caşovia, Cluşiu, Komorn, Tĕrgulŭ-Mureşului, Cincĭ-Bisericĭ, Pojunŭ, Şemniţŭ şi Dilln, Oedenburgŭ, M. Theresiopolŭ, Szathmár-Németi, Seghedinŭ, Stuhlweissenburg, Timişóra, Neoplanta şi Zombor, séu în următórele oraşe cu municipii, şi adecă: Baja, Hodmezővásárhely, Kecskemét, Oradia-mare, Panciova şi Verşeţi, — suntŭ a se aduce — cu privire la împrejurarea, că la conscripţiunea lorŭ n'au arătatŭ tóte datele care cerŭ în cele 15 puncte susŭ memorate, — sunt a se aduce spre întregire încă următórele date, şi adecă:

a) Că unde voescŭ sĕ fiă împărţiţi: la **infanteria** séu la **cavaleria** gloatelor?

b) Incât s'au anunţatŭ şi la ascultarea cursului pentru aspiranţĭ la postulŭ de oficerĭ în gloate, — că óre la care **periodă de timpŭ** anumită şi în care **staţiune de honvedĭ** dorescŭ sĕ frecventeze cursulŭ;

c) Studiile ce le-au absolvatŭ.

Cursurĭ pentru aspiraţii de oficerĭ de gloate.

Pentru cei ce cerŭ a fi înrolaţĭ, carĭ n'au primitŭ o instrucţiune militară, dér aspiră la posturĭ de oficerĭ de gloate şi suntŭ aleşĭ şi admişĭ din partea ministrutui de honvedĭ, spre a'şĭ însuşi cunoscinţele cerute pentru obţinerea rangului de oficerĭ de gloate se ţinŭ, întru câtŭ apare necesarŭ, cursurĭ în mai multe periode de timpŭ, ce vorŭ urma una după alta, cu durata de câte trei sĕptĕmânĭ.

Referitorŭ la aceste cursurĭ servéscă următórele spre informaţiune:

1. Cursurile pentru aspiranţii de oficerĭ de **infanteria** de gloate se înfiinţézǎ, luândŭ în deosebită considerare puterile de învĕţămêntŭ şi localurile ce stau la disposiţiune, în acele staţiunĭ de **batalionŭ** de honvedĭ, unde cei ce cerŭ a fi înrolaţĭ suntŭ în numĕrŭ îndestulitorŭ.

Pentru aceia, carĭ s'au anunţatŭ la **cavaleria** de gloate, se va înfiinţa în locurile de staţiune a comandelorŭ de **regimentŭ** de husarĭ honvedĭ şi adecă: în Budapesta, Dobriţinŭ, Aradŭ, Kecskemét, Kaşovia, Waţŭ, Pápa, Cincĭ-Bisericĭ, Tĕrgu-Mureşului şi Varasdin, dér în totŭ casulŭ numai amĕsuratŭ numĕrului celorŭ ce cerŭ a fi înrolaţĭ şi necesităţii, **câte unŭ** cursŭ, care s'ar puté ţinea din nou încă şi într'unŭ terminŭ mai întârdiatŭ numai în casŭ de imperiósă necesitate.

2. Cursurile începŭ la 12 Aprile a. c.

Acei carĭ au fostŭ aleşĭ şi admişĭ la frecventarea cursurilorŭ se încunosciinţézǎ în modŭ deosebitŭ despre acésta desemnându-li-se respectiva staţiune de honvedĭ şi arătându-li-se şi alte eventuale directive.

Alŭ doilea rĕndŭ de cursurĭ pentru aspiranţii de oficerĭ la **infanteria** de gloate se ţinŭ la 6 Mai a. c. şi celorŭ aleşĭ şi admişĭ a le frecventa li se va face asemenea cunoscutŭ cu ocasiunea convocărei lorŭ, pe lângă loculŭ staţiunei, şi localulŭ şi oficerulŭ însărcinatŭ cu conducerea acestui cursŭ.

In casŭ când ar fi necesară ţinerea unui alŭ doilea cursŭ pentru aspiranţii la cavaleriă, atuncĭ ordinulŭ privitorŭ la acesta va urma la timpŭ.

Aceia, carĭ se convócă la unŭ cursŭ, au sĕ sosécă în loculŭ staţiunei respective deja în diua premergĕtóre începerei cursului şi sĕ se anunţe acolo pentru vr'o ulteriórǎ informaţiune la conducĕtorulŭ cursului.

3. Frecventanţii au sĕ predea în persónă conducĕtorului cursului, când se anunţă spre a

asculta la cursŭ, unŭ reversŭ compusŭ de propria sa mână cu următórea declaraţiune:

„Iau asupră'mĭ de bună voiă îndatorirea, d'a mĕ supune disciplinei militare câtŭ timpŭ va dura cursulŭ pentru aspiranţii de oficerĭ la gloate, frecventatŭ de mine.

Acéstă **„disciplină militară"** însă nu se estinde la aceea, că faţă cu frecventanţii se esercită de faptŭ puterea penală disciplinară, ci îndatorirea ce are sĕ o ia asupră'şĭ se mărginesce la aceea, că frecventanţii vorŭ da ascultare necondiţionatŭ şi în felulŭ ce se cuvine unui soldatŭ tuturorŭ provocărilorŭ ce li s'arŭ adresa în interesulŭ cursului şi instrucţiunei lorŭ, şi că persónelorŭ puterei armate au se le dea respectulu pretinsŭ dela fiecare soldatŭ şi sĕ le facă salutările reglementare.

Celŭ ce nu s'arŭ supune acestorŭ prescrierĭ séu s'ar face vinovatŭ de vre o transgresiune contra disciplinei, se'nţelege de sine că se concediézā imediatŭ dela cursŭ şi'şĭ perde cu acésta orĭce pretenţiune d'a fi numitŭ oficerŭ de gloate.

4. Frecventanţiĭ cursului se provĕdŭ din partea erarului cu îmbrăcăminte nouă sistemisată pentru honvedĭ, cu puscĭ şi cu baionete, apoi cu echipamentulŭ completŭ, cei dela cursulŭ de cavaleriă şi cu câte unŭ calŭ de serviciu echipatŭ, prin urmare acestia din urmă numai în acelŭ casŭ se potŭ servi pentru instrucţiune de caii lorŭ proprii, décă acestia suntŭ potrivițĭ pentru acésta şi perfectŭ echipaţĭ după regulamentŭ.

Acei frecventanţĭ carĭ ca **foştĭ soldaţĭ în puterea** cererei lorŭ voluntare se primescŭ la cursŭ şi pe temeiulŭ hârtiei de liberare (opşitŭ) ce au sĕ-lŭ arate cu ocasiunea presentărei la curs potŭ dovedi, că au avutŭ mai nainte în statulŭ soldăţescŭ unŭ rangŭ sistemisatŭ, potŭ purta acestŭ semnŭ de distincţiune.

Frecventanţii se potŭ servi în afară de timpulŭ cursului, corespundĕtorŭ propriei lorŭ chibzuinţe, de îmbrăcămintea lorŭ civilă, ér décă aparŭ în uniformă, atuncĭ au sĕ fiă totdéuna adjustaţĭ reglementarŭ.

Acelora, carĭ dorescŭ a'şĭ procura din propriele lorŭ mijlóce montura de honvedŭ, eventualŭ echipamentulŭ, le e permisŭ acésta, dér se pretinde ca fiecare soiu de montură şi echipamentŭ sĕ fiă făcutŭ după croială, colóre şi altă eventuală confecţiune deplinŭ amĕsuratŭ regulamentului.

Purtarea acestorŭ proprii soiurĭ de uniformă însă **după espirarea** cursului este **interdisă.**

Astfel de soiurĭ proprii de uniformare se potŭ la timpulŭ sĕu, cu puţină modificare, érăşĭ întrebuinţa, décă respectivulŭ se numesce oficerŭ de gloate.

5. Obiectele din care se dă instrucţiune teoretică séu practică frecventanţilorŭ ce aspiră atâtŭ la infanteria de gloate câtŭ şi la cavaleriă, luându-se în deosebită consideraţiune destinaţiunea specială a respectivei specii de armă, suntŭ următórele:

a) Trăsurĭ principale despre organisarea armatei monarchiei austro-ungare;

b) Estrasŭ din regulamentulŭ de serviciu pentru honveḑimea unguréscă;

c) Unŭ estrasŭ corĕspundĕtorŭ din regulamentulŭ de esercițiu (pentru infanteriă şi cavaleriă);

d) Elemente de tactică şi de serviciu de câmpŭ;

e) Cunoscinţa armei de focŭ a glótelorŭ;

f) Lucrărĭ mai simple ale pionerilorŭ trupelorŭ în taberă şi la marşu, şi trăsurĭ fundamentale despre fortificaţiunile pasagere;

g) Esercițiĭ de împuşcatŭ;

h) Orientare în terenŭ şi cetire pe charte;

i) Ceea ce e mai necesarŭ din serviciulŭ de trenŭ, de provisionare şi de etape la armată în câmpŭ.

Frecventanţii cursului pentru aspiranţii de oficerĭ la cavaleria de gloate se punŭ la probă în ceea ce privesce dibăcia lorŭ în călăritŭ şi cunoscinţa lorŭ d'a umbla cu caii îndată la începutulŭ cursului.

In fiecare cursŭ se predă instrucţiunea teoretică şi practică în **minimum** 7 ore în fiecare di.

6. La încheiarea cursului se comunică fiecărui frecventantŭ succesulŭ totalŭ obţinutŭ de dênsulŭ, din partea celorŭ chemaţĭ a constata acelŭ succesŭ.

Numai frecventarea cursului făcutŭ cu bunŭ succesŭ totalŭ face destoinicŭ pentru rangulŭ de oficerŭ la gloate, care destoinicia se estinde asupra întregei durate a îndatorirei respectivilorŭ la gloate; presupunêndŭ că într'aceea nu se ivesce nicĭ o astfel de schimbare cu ei, amĕsuratŭ căreia respectivulŭ peste totŭ nu mai póte ridica nicĭ o pretenţiune asupra numirei de oficerŭ la gloate.

Pe temeiulŭ calificaţiunei recunoscute în cursŭ pentru aspiranţii de oficerĭ la gloate, nu se póte însă pretinde unu rangŭ de oficerŭ în armata **comuna** séu în **honveḑime.**

7. Dela cei ce ceru a fi înrolaţĭ, carĭ au fostŭ suboficerĭ, nu li se pretinde **deocamdată** şi adecă pentru anulŭ 1887 frecventarea cursului; dér şi acestora le stă în liberă voiă sĕ se anunţe **voluntarŭ** spre a asculta la cursŭ.

Prenotare, numire, împărţire şi conchiămare.

1. Cetăţenii statului recunoscuţĭ apţĭ ca oficerĭ la gloate se vorŭ lua pentru acésta în **prenotare** deja în timpŭ de pace şi conchiămându-se gloatele **se vorŭ propune Maiestăţii Sale imp. şi apost. reg. spre a fi numiţĭ** în acea mĕsură, câtŭ o pretinde acésta în faptă trebuinţa.

Aceia, carĭ n'au avutŭ mai nainte rangulŭ de oficerŭ, se numescu sublocotenenţĭ.

In urma disposiţiunei cuprinse în § 9 alŭ legii gloatelorŭ, numirea civilului, la conchiămarea gloatelorŭ, în orĭce rangŭ de oficerŭ la gloate duréză numai pe timpulŭ mobilităţii glótelorŭ şi se finesce cu disolvarea acestora.

Numai acele persóne, care s'au distinsŭ prin vitejiă séu prin alte prestaţiunĭ de serviciu în rĕsboiu, îşĭ potŭ păstra, la rugarea lorŭ înaintată pe calea ministrului honveḑimei, cu aprobarea Maiestăţii Sale imp. şi apost. reg., caracterulŭ de oficerŭ şi în timpŭ de pace.

2. **Impărţirea** celorŭ prenotaţĭ pentru rangulŭ de oficerŭ la gloate în corpurile de gloate asemenea se face deja în timpŭ de pace şi despre acésta respectivii se încunosciinţéză deosebitŭ.

3. **Conchiamarea** celorŭ calificaţĭ ca oficerĭ la gloate se face luându-se în considerare numĕrulŭ posturilorŭ de oficerĭ ce suntŭ de ocupatŭ, la ceea ce se observă, că oficerii de gloate, cu esceptiune de cei de nouĕspreḑece anĭ, întru câtŭ aceia stau la disposiţiune în numĕrŭ corĕspundĕtorŭ în singuraticele classe de etate, se conchiamă numai după respectiva classă de etate; décă însă nu s'ar puté acoperi prin classele de etate conchiămate numĕrulŭ necesarŭ de oficerĭ, atucĭ se vorŭ conchiăma şi oficerĭ din classele mai marĭ de etate.

4. Foştii suboficerĭ aparţinĕtorĭ primei chiămărĭ, apoi şi cetăţenii acestei chiămărĭ, carĭ n'au servitŭ ca soldaţĭ, în casŭ că în faptă se numescŭ **oficerĭ la gloate,** vorŭ fi lăsaţĭ ca oficerĭ la gloate chiar şi când ar fi sĕ se conchieme classa lorŭ de etate pentru întregirea armatei (marimei de rĕsboiu) séu a honveḑimei.

Adjustarea, inarmarea şi echiparea oficerilorŭ de gloate.

1. In înţelesulŭ punctului 115 alŭ instrucţiunei asupra gloatelor, îmbrăcămintea, înarmarea şi echiparea oficerilorŭ de gloate este asemenea a oficerilorŭ de honvedĭ **„în câmp"**, numai câtŭ nasturii şi semnele de distincţiune suntŭ albe.

Oficerii de gloate cu ocasiunea convocării lorŭ au sĕ se presinte cu deplină armatură, echipamentŭ şi îmbrăcăminte, aceia dela cavaleriă şi cu unŭ calŭ de călăritŭ propriu deplinŭ echipatŭ după prescriere şi spre acestŭ scopŭ li se dă cu ocasiunea conchiămărei lorŭ de faptŭ unŭ pauşalŭ d'a-şĭ procura cele de lipsă.

2. Oficerii de cavaleriă şi cei călărĭ de infanteriă cu ocasiunea conchiămărei lorŭ se provĕdu şi cu câte unŭ calŭ erarialŭ de călăriă deplinŭ echipatŭ.

3. Aceia, carĭ suntŭ prenotaţĭ pentru rangulŭ de oficerĭ la gloate, celŭ mai târḑiu în timpŭ de 8 ḑile după primirea încunosciinţărei despre acésta au sĕ dea comandei cercului de gloate (de batalionŭ de honveḑĭ) căreia aparţine unŭ reversŭ în scrisŭ, în care îşĭ iau asupră-le de bună voiă îndatorirea, că în casŭ d'a fi convocaţĭ la serviciulŭ gloatelorŭ se vorŭ presenta **celŭ puţinŭ** cu următórele soiurĭ de îmbrăcăminte şi echipamentŭ, şi adecă:

Şépcă de câmpŭ,
Sabiă,
Port-d'eppée,
Curea de sabiă,
Semnŭ de serviciu (anume la infanterişti cingĕtórea, la cavalerişti cartuşulŭ cu curéua) şi
Revolverŭ.

Acelora, carĭ s'arŭ presenta cumva fără soiurile pretinse afară de acestea pentru complecta uniformare de oficerŭ, li se dă montură erarială soldăţéscă şi au sĕ îngrijéscă înşişĭ pentru modificarea ei corĕspunḑĕtóre.

Preţulŭ acestorŭ soiurĭ erariale însă li se scade din pauşalulŭ de procurare.

In fine se observă, că petiţionarea acelorŭ neinstruiţĭ milităresce, carĭ pe temeiulŭ frecventării cursului aspiră la unŭ rangŭ de oficerĭ la gloate, dér carĭ **negligéză a se anunţa cu actuala ocasiune,** li se póte lua în considerare numai în anulŭ viitorŭ, când se întrunescŭ érăşĭ cursurile.

Primarulŭ.